

El nou llibre de Miquel de Palol és un recull de narracions. MIQUEL ANGLARILL

Violència de l'home desorientat

Narrativa

El Lleó de Böcklin i sis contes més

Miquel de Palol

1r premi 7lletres

Pagès Editors. Lleida, 2007

Oscar Carreño

Juntament amb el Miquel de Palol de cabalosos projectes narratius, el poeta precoç o el satíric cronista de la realitat del país, conviu l'excel·lent conreador de contes. Dins d'aquest gènere s'emmarca *El Lleó de Böcklin*, amb el qual l'autor va guanyar el primer premi 7lletres.

Estructuralment, els relats d'aquest llibre són més a prop d'aquells que formaven *Contes per vells adolescents* que no pas dels textos de *Grafomàquia* o *Contes en forma de L*, en què l'autor es plantejava l'exercici literari i la reflexió al voltant de les estructures narratives com a

joc, molt en la línia de Raymond Queneau i de l'herència deixada pel grup Oulipo.

En aquest llibre apareixen elements recurrents en la narrativa de Palol i un seguit de constants que donen coherència i força unitària als set relats que formen l'obra. Es manté l'interès de l'autor per inserir referents clàssics —filosofia i tragèdia grega, tradició bíblica i fauna gòtica— i pels mecanismes narratius que ens presenten la desorientació de l'home postmodern, imbuït d'una mística de la violència que difumina les diferències entre el bé i el mal i arriba a negar-los la condició de categoria moral. “En vaig criar amb una mare depressiva i un pare alcohòlic”, comença a explicar-nos un narrador del primer conte que sembla sortir dels malsons quotidians que recreen els narradors de Carver, per despullar-nos, tot seguit, l'horror de la violència.

També trobem la dicotomia entre realitat i simula-

re, dicotomia que sustenta el conte titulat *La bicicleta articulada*, en què es percep la presència de Baudrillard; aquest tema es repeteix a *El sentinella del temps*.

En el titulat ‘Dins la fossa’ se'ns presenten els difusos límits que separen la lucidesa de la bogeria, i a *La licàntropa* l'autor revisa el mite del licantrop entre bordells de luxe i la immigració de l'Est, amb resultats tan transgressors com la famosa revisió de Boris Vian, i un altre cop la referència francòfila, si se'm permet. Finalment, *El Lleó de Böcklin* no assoleix només la centralitat del títol, sinó també a l'hora de remoure la consciència del lector amb la violència que escapa de les seves pàgines.

En definitiva, un recull de contes punyents, construïts amb la mil·limètrica precisió de l'arquitecte. Un nou llibre de relats amb el qual Miquel de Palol torna a reivindicar-se com a indiscutible referent del conte en català.

Un excés de recursos

Narrativa

Mundo maravilloso

Javier Calvo

Random House Mondadori

Barcelona, 2007

Lluís Lloret

Javier Calvo (Barcelona, 1973) ha publicat dos reculls de relats (*Risas enlatadas*, 2001, i *Los ríos perdidos de Londres*, 2005) i una novel·la (*El dios reflectante*, 2003). És traductor, ha escrit el guió de la pel·lícula *Remake*, de Roger Gual (2006), i publica articles a la premsa. Precisament fa poc l'han acusat de racista per un article, penso que de manera immerescuda: ha estat linxat —com Pepe Rubianes, Iu Forn, Oleguer Presas...— per haver donat un punt de vista políticament incorrecte i, en el seu cas, amb una ironia tan òbvia que evidencia l'estretor de mires d'una part massa àmplia de la societat.

Mundo maravilloso és una novel·la ambientada en una Barcelona no gaire identificable i habitada per personatges d'una alta societat fosca amb noms com ara Lucas Giraut (el protagonis-

ta), Fanny (la seva mare) Iris Gonzalvo, Eric Yanel, Hannah Linus, Bocanegra, Valentina Parini, Anibal Manta i, entre molts altres (és una obra coral), Raymond Panakian, nom semblant al de l'espiritualista Raimon Pànikkar, tot i que juraria que les coincidències s'acaben aquí.

La trama relaciona aquests personatges amb el tràfic d'antiguitats, i se'ns descriu un món superficial, carregat de traïció, ambició, artificiositat..., un món que no té res de meravellós, ens vol dir Calvo. Tot i que molt menys del que acostuma a fer, l'autor hi aboca referents: del rock progressiu dels 70 (en especial Pink Floyd), de marques de roba de luxe, de begudes... Fins i tot fa una autoreferència i apareix *Los ríos perdidos de Londres*, encara que el gran referent és el seu admirat Stephen King i tres fragments d'una suposada novel·la de l'autor nord-americà: *Mundo maravilloso*.

Javier Calvo domina els elements tècnics i sap transmetre una forta personalitat al que escriu, marcant-ho amb recursos com ara una puntuació que en determi-

nats moments sorprèn, descripcions detallistes dels gestos dels personatges, l'ús insistent de les cursives de subratllat en els diàlegs, definicions recolzades en les majúscules (“*El Señor Más Importante Que Los Demás Porque He Leído Muchos Libros Y Mi Culo Tiene Forma De Silla De Biblioteca*”), adjectius creatius (“*Koldo Cruz mete las manos en los bolsillos del pantalón de su traje trajeológicamente impecable*”) i una manera de narrar en què es van repetint termes tot just transcrits; per exemple, Lucas viu “en un antiguo palacio ducal del Casco Antiguo de Barcelona que las guías turísticas denominan el Palacio de la Mar Fosca”, i en dues pàgines se'ns repeteix tres vegades aquesta definició gairebé íntegra.

Tot plegat pot agradar, o no, i comporta una feinada creativa innegable. La llàstima és que aquest barroquisme estilístic acaba sent el veritable protagonista de l'obra, fins al punt que complica l'assimilació de la trama. Convertir el recurs en base literària pot funcionar, però demana un esforç al lector i, durant 550 pàgines, resulta excessiu.

El narrador i traductor Javier Calvo ha publicat la seva segona novel·la. SP

Tristesa melosa

Narrativa

El llaurador d'aigües

Huda Barakat

Traducció de Graciela Vallet

Pagès Editors. Lleida, 2006

Oscar Montferrer

El Líban, el país àrab que va arribar a estar considerat com la Suïssa del Pròxim Orient abans que una de les guerres civils

que l'ha assolat posés fi a un període de convivència intercultural que queda com a exemple d'un món possible, és l'escenari d'*El llaurador d'aigües*, un relat estrany que acostia als lectors una autora, Huda Barakat, i una literatura, la libanesa, que no sol estar en la primera línia de l'actualitat cultural malgrat els aires de mestissatge amb què es camina amb passa incerta en aquest encara tendre segle XXI.

Llegir amb ulls occidentals aquesta obra suposa, en certa manera, un rept: la cadència de la seva expressió, els elements que posa en joc a l'hora de narrar, la sensualitat densa, lluminosa i dolça de les imatges que aconsegueix construir amb paraules, l'esperit profund i inexplícit però present dels personatges que posa en dansa, tot plegat, desemboça en un món aliè però imagnable, vagament reconei-

xible i, sobretot, trist malgrat la il·lusió per la vida que sobrevola els mots.

Una narració pausada, que en segons quins trams es desenvolupa amb un ritme que posa a prova la paciència, posa en negre sobre blanc els dies de Nicola Mitri, un jove que, des de sempre, ha estat relacionat amb els teixits. La capacitat de les teles a l'hora de vestir, d'amagar, de realçar, d'emascarar, de repel·lir, de se-

duir, de produir-se amb eficàcia en funció de l'habilitat de la persona que les tingui a les mans troba un ressò en allò que ha de fer el protagonista quan es veu abocat a maldar per la supervivència un cop la guerra civil posa el seu món de cap per avall.

Amb la mateixa parsimònia deliberada i professional amb què un comerciant enamorat de la seva feina prepararia una peça de tela per mostrar-la a la clientela, Ba-

rakat descabdella la història d'aquesta víctima de la follia humana que sotmet els individus a la dictadura de la irracionalitat. *El llaurador d'aigües* —potser el títol delata a la perfecció la impossibilitat de la utopia— és un text atípic que té la immensa virtut de romandre en la memòria del lector —i de mantenir el seu misteri melós— molt de temps després que les mans han desat el llibre a la pila dels llegits.